

COMMOTIE ROND EEN KERKSLUITING

Helaas worden al decennia lang in ons land kerkgebouwen gesloten. De snelle teruggang van het kerkbezoek veroorzaakt dat steeds minder kerken nodig zijn voor de liturgie. De voornaamste redenen voor een kerksluiting zijn bijna altijd een bijna lege kerk op zondagochtend in combinatie met een structureel tekort in de jaarstukken. Als mensen niet meer komen en hun geloofsgemeenschap niet financieel gezond houden, sluiten zij zelf op den duur hun kerkgebouw.

Atypisch

Binnen het bisdom van 's-Hertogenbosch heeft de voorgenomen sluiting van de Joanneskerk in Oisterwijk de nodige beroering verwekt. Het Brabants Dagblad, Omroep Brabant maar ook landelijke media hebben aan de kwestie aandacht besteed. Het moet gezegd worden dat de gebruikelijke redenen voor een kerksluiting hier niet aan de orde zijn. Er zijn iedere zondag tussen de 80 en 100 gelovigen in de Eucharistie; de parochie heeft een sluitende begroting en een flinke buffer. En voor de vier kerken van de parochie (twee in Oisterwijk, een in Haaren en een in Moergestel) zijn twee relatief jonge en vitale priesters beschikbaar.

Onbegrijpelijk?

Is het plan om de Joanneskerk te sluiten dan onbegrijpelijk? Is het kerkbestuur die de sluiting heeft voorgesteld dan kwaadaardig? Heb ik als bisschop, die het plan tot sluiting van de Joanneskerk heeft overgenomen, mijn controleplicht verzaakt? Het antwoord op alle vragen luidt ontkennend. Binnen Oisterwijk liggen op een afstand van ruim een kilometer twee grote kerkgebouwen, de Joanneskerk en de Petruskerk. Erfenis van het Rijke Roomse leven. Beide kerken hebben helaas een vergrijzend ledenbestand. In deze beide kerken komen ieder weekend ongeveer honderd gelovigen bijeen. Tegen die achtergrond is het goed voorstelbaar dat pastoor en bestuur streven naar een concentratie van de liturgie in één kerk. Om meerdere redenen werd ingezet op de Petruskerk. Een Eucharistie met tweehonderd gelovigen viert feestelijker dan met een schamele honderd. En zelfs als vernieuwend en missionair pastoraat in Oisterwijk succesvol zou zijn en er nog tweehonderd nieuwe kerkgangers bij zouden komen, is één kerkgebouw meer dan voldoende.

Protest

Vanzelfsprekend was niet iedereen in de Joanneskerk gelukkig met de plannen. Iedere kerksluiting vormt een kleine ramp. Gelovigen vieren immers hoogtepunten en dieptepunten van het bestaan in hun kerk. Daarom is iedere kerksluiting een emotionele zaak. Meerdere parochianen tekenden bij mij protest aan en claimden te spreken namens het

gros van de Joannesgemeenschap. Het gaat echter om een relatief kleine groep verontrusten. De meeste mensen van de Joannes houden van hun kerk maar begrijpen het plan van het parochiebestuur. Katholiek Oisterwijk is helaas te klein voor twee grote kerken. Na mijn beslissing tot sluiting van de Joannes zocht de verontruste groep gelovigen hun heil in Rome. Het is prima dat binnen onze Kerk een bisschoppelijk besluit tot kerksluiting kan worden getoetst. Om precies te zijn door kardinaal Stella, het hoofd van de Congregatie voor de Clerus, die ook verantwoordelijk is voor het onderwerp kerksluiting. En de Romeinse kardinaal heeft de bezwaarmakers in het gelijk gesteld. De Joanneskerk moet open blijven. Natuurlijk een flinke tegenvaller voor het kerkbestuur en voor mij als bisschop. Het atypische karakter van deze kerksluiting heeft ons parten gespeeld. Rome kon niet worden overtuigd.

Hoe verder?

Als plaatselijke bisschop ben ik geroepen het besluit van kardinaal Stella zo goed mogelijk te realiseren. De Joanneskerk blijft voorlopig open. Het bisdom wil behulpzaam zijn om de kloof tussen het kerkbestuur en de groep verontrusten te overbruggen. Voorwaar geen eenvoudige klus want aan beide kanten zijn de laatste tijd de emoties hoog opgelopen. Zoals de Engelsen zo mooi zeggen: never a dull moment. Je hoeft je in ons mooie bisdom nooit te vervelen.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda

september

- 1 12.30 uur opening studiejaar Sint-Janscentrum in de kathedraal
- 2 9.30 uur Eucharistie St. Lambertuskerk, Rosmalen
15.00 uur Afscheid ds. Sophie Bloemert, Breda
- 3 11.00 uur Permanente Raad, Utrecht
- 6 10.00 uur stafvergadering
14.00 uur priesteraad
- 7 13.00 uur bezoek aan onderneming Hutten, Veghel
- 9 10.30 uur Eucharistie, Handel
- 10 10.00 uur gebedsdienst kathedraal b.g.v. het jubileum van het Sint Janslyceum in Den Bosch
15.00 uur milieuwerkgroep KNR
- 11 10.00 uur bezinningsdag Mill Hill fathers, Emmaus Helvoirt
- 12 19.00 uur herdenking Brabants Gesneuvelden, Waalre
- 13 10.00 uur stafvergadering
14.00 uur symposium op het Sint Janslyceum, 's-Hertogenbosch
15.30 uur REA
- 15 11.00 uur Eucharistie Pro Petri Sede, Oirschot
18.00 uur Eucharistie, Gemonde
- 16 10.00 uur Eucharistie, Oss b.g.v. het 50-jarig bestaan van de Jozefkerk
- 18 10.00 uur bisschoppenvergadering, Zeist
- 19 10.30 uur MLB
- 20 10.00 uur stafvergadering
19.30 uur visitatie Drunen
- 22 Diakenwijding Remco Hoogma, Leeuwarden
- 23 10.30 uur oogstdankviering, Liempde
14.30 uur 700 jaar Onze Lieve Vrouwe Broederschap
- 24 19.30 uur Lekenraad
- 25 10.00 uur dienstverlenersoverleg
19.30 uur inleiding in Wijchen
- 26 11.30 uur ontmoetingsdag zusters Huize Rosa, Nijmegen
- 27 10.00 uur stafvergadering
14.00 uur dekensvergadering
- 28 10.30 uur viering 50-jarig bestaan vereniging de Zonnebloem, Liempde
14.00 uur Onze Lieve Vrouwe Broederschap in het Zwanenbroedershuis, 's-Hertogenbosch

- 29 11.00 uur lezing conferentieoord Zonnewende, Moergestel
15.00 uur Eucharistie ridderdag orde van Malta, Utrecht
- 30 11.15 uur Eucharistie, Bokhoven

Benoemingen / ontslagen

De zeereerwaarde pater dr. **J.G. Aarts scj** te Nijmegen per 10 juni 2018 eervol ontslag als pastor van de Parochies Heilige Maria en Sint Jan evangelist te 's-Hertogenbosch-Rosmalen.

De zeereerwaarde heer Prof. dr. **H.W.M. Rikhof** te Heilig Landstichting per 19 juni 2018 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie Heilige Drie-eenheid te Nijmegen.

De eerwaarde heer **C.Th. Schrama** te Oisterwijk per 1 juli 2018 eervol ontslag als diaken van de parochie Sint Jozef te Oisterwijk.

Mevrouw mr. **M.H.M. Jansen-Dercksen** te Tilburg per 1 augustus 2018 eervol ontslag van de pastorale zending als pastoraal werkster van de parochie Zalige Peerke Donders te Tilburg.

De heer **M.W.J. Hendriks** te Boxtel per 7 augustus 2018 de pastorale zending als pastoraal werker bij Zorggroep Elde te Boxtel.

De eerwaarde heer **C.Th. Schrama** te Oisterwijk per 1 september 2018 benoeming tot diaken van de parochie Heilig Hart te Boxtel

De eerwaarde heer **G.M.C. Eijsbouts** te Tilburg per 1 oktober 2018 benoeming tot diaken van de parochie Zalige Peerke Donders te Tilburg.

In memoriam

Op 2 augustus 2018 is te Wijchen overleden de zeereerwaarde heer **Johannes Maria Nass**, emeritus-pastoor van de parochie Bethlehem te Nijmegen

De zeereerwaarde heer Nass werd geboren in Herpen op 10 mei 1928 en tot priester van het bisdom van 's-Hertogenbosch gewijd op 4 juni 1955.

Hij was in het bisdom achtereenvolgens werkzaam als kapelaan te Beneden-Leeuwen (parochie H. Willibrordus) van 1955 tot 1956, als kapelaan te Oirschot (parochie St. Petrus' Banden) van 1956 tot 1965 en als kapelaan en pastoor te Nijmegen (parochie H. Theresia) van 1965 tot 1986.

Per 29 juni 1986 werd hij benoemd tot pastoor van de nieuw opgerichte parochie Bethlehem te Nijmegen uit welke functie hem per 1 januari 1997 wegens emeritaat eervol ontslag is verleend.

Op 3 augustus 2018 is te Eindhoven overleden de zeereerwaarde heer **Cornelis**

Gaudiosus Josephus Peters, emeritus-pastoor van de parochie Woensel-Zuid te Eindhoven.

De zeereerwaarde heer Peters werd geboren in Boekel op 13 maart 1932 en tot priester van het bisdom van 's-Hertogenbosch gewijd op 31 mei 1958.

Hij was in het bisdom achtereenvolgens werkzaam als kapelaan te Beek en Donk (parochie H. Michaël) van 1958 tot 1962, als kapelaan te Drunen (parochie H. Lambertus) van 1962 tot 1965 en als kapelaan te Eindhoven (parochie H. Paulus) van 1965 tot 1972.

Per 5 november 1972 werd hij benoemd tot pastor van de parochie Woensel-Zuid te Eindhoven waar hij van 1972 tot 1976 en van 1989 tot 1997 tevens teamleider was. Naast zijn functie als pastor van Woensel-Zuid was hij van 1976 tot 1988 ook deken van het Dekenaat Eindhoven. Per 15 november 1997 is hem uit zijn functie als pastor-teamleider wegens emeritaat eervol ontslag verleend.

Mogen zij rusten in vrede!

Inleiding in het katholieke geloof

Leerling van Jezus worden. Dat is waar de eerste christenen zich toe geroepen wisten. Het was voor hen de weg naar het geluk. Uit hun ervaring is onder de werking van de heilige Geest de jonge Kerk uitgegroeid tot een wereldwijde beweging. Nu, tweeduizend jaar later, ligt nog steeds voor veel mensen in de navolging van Jezus de weg naar het geluk. Toch is het niet altijd gemakkelijk leerling van Jezus te zijn, om Kerk te zijn. Want het geloof in Jezus als de Christus is niet vanzelfsprekend meer en bovendien moet het geloof, voor zichzelf en tegenover anderen, voortdurend verantwoord worden. Voor velen is dit moeilijk. Want: zeg maar eens wat je gelooft. Al ben je gedoopt, dan wil dat niet automatisch zeggen dat je het geloof kent of persoonlijk hebt aangenomen. En al ga je regelmatig naar de kerk en ben je vertrouwd met de heilige Schrift, dat wil niet zeggen dat het eenvoudig is om met familie en vrienden over het geloof te spreken of te antwoorden op vragen van mensen die zeggen niet gelovig te zijn. Geloofsvorming is in onze tijd dan ook van groot belang. Vorming kan immers het gelovig worden van een mens doen groeien, voeden en verdiepen, verruimen en met het leven van alledag verbinden. En waar deze vorming plaatsvindt met andere gelovigen uit het bisdom kan dat beleefd worden als een nieuwe kerkervaring.

Kans tot deze geloofsvorming biedt de nieuwe cursus 'Inleiding in het katholieke geloof'.

Acht bijeenkomsten, telkens op zaterdagochtend van 10.15 tot 12.45 uur:

29 september 2018; 3 november; 24 november; 19 januari 2019; 2 februari;

9 maart; 23 maart en 11 mei.

De ochtenden worden afgesloten met een middagmaaltijd samen met de studenten van de diocesane opleidingen.

Kosten: € 80,00. Locatie: Sint-Janscentrum, Papenhulst 4, 5211 LC 's-Hertogenbosch.

Aanmelden: vóór 15 september, per e-mail: vormingscentrum@bisdomdenbosch.nl

Meer informatie:

www.bisdomdenbosch.nl/vorming/katholiekgeloof

Jubilea

25 jaar diaken

25 september

J.J. van Gemert em. diaken
Gemert (Valeriusstraat 84, 5421 TW Gemert)

W.P. van Herwijnen em. diaken
Oijen, Lithoijen en Teeffelen (Smidse 9, 5386 DB Geffen)

H.C.A.M. van Leuken diaken
Geldrop en diaken pastoraat woonwageneigenaren (Elzehoutstraat 10, 5706 XV Helmond)

drs. **J.C.M. van Lieverloo** diaken
Oirschot (Nieuwstraat 33, 5688 BD Oirschot)

Jongersynode

In oktober vindt in Rome de synode over jongeren, het geloof en de onderscheiding van de roeping plaats. Een van de onderwerpen is hoe de Kerk op een creatieve manier naar jongeren kan luisteren. Er is gebleken dat veel jongeren heel wat vragen over en bezwaren tegen de katholieke leer hebben. Wat ik in antwoord daarop graag naar voor wil brengen is het be-

lang van catechese en geloofsverdediging. Meerdere malen heb ik inmiddels moeten horen dat dit niet de bedoeling kan zijn, omdat het werkdocument van de synode vooral oproept om met jongeren 'mee te gaan op hun weg'. Het een zou het ander uitsluiten. Volgens mij sluit het een het ander in.

De beste illustratie hiervoor is het gesprek dat Jezus aangaat met de twee teleurgestelde leerlingen die op weg zijn naar Emmaüs. Het verhaal begint ermee dat de twee leerlingen de verkeerde kant op lopen: weg van Jeruzalem, weg van de stad van het kruis, de verrijzenis en de nederdaling van de H. Geest, de geboorte van de Kerk. Plotseling komt er een vreemdeling opdagen die met hen meeloopt. Het is Jezus zelf, maar ze herkennen Hem niet. Hij zegt niet wie Hij is, Hij gaat ook niet in discussie en zegt evenmin wat ze moeten denken of doen. Hij gaat gewoon met ze mee, ook al lopen ze de verkeerde kant op en vraagt op een rustige manier waar ze zo druk met elkaar over aan het praten zijn.

Vrijzinnigen grijpen dit fragment aan om te wijzen op het aantrekkelijke van deze manier van meegaan: tolerantie, het niet veroordelen, de luisterende houding, et cetera. Deze geduldige benadering draagt inderdaad evangelische vruchten, want Jezus hoort dat ze best wel het een en ander van Hem weten: "een profeet, machtig in woord en daad in Gods ogen en die van het hele volk. Onze hogepriesters en leiders hebben Hem overgeleverd om Hem ter dood te laten veroordelen, en ze hebben Hem zelfs gekruisigd". Het laat echter tevens zien hoeveel zij niet weten. En dan komt het keerpunt. Jezus, die tot nu toe rustig geluisterd heeft, wordt vervolgens behoorlijk directief: "Wat zijn jullie toch onverstandig en traag van begrip als

het gaat om het geloof.”, om vervolgens in een apologie uit te barsten. Jezus plaatst de gebeurtenissen - het kruis en de verrijzenis - in een grotere context met een masterclass in Oude Testament en theologie.

Als het alleen maar begripvol luisteren was gebleven, waren de vragen ook gebleven. Het is niet moeilijk in te zien dat deze gebeurtenis ons een prachtig sjabloon aanreikt als we de jongeren van onze tijd willen vergezellen. Zeker, vriendschap en begrip zijn essentieel. Meegaan met degenen die van de Kerk zijn verwijderd is altijd een goed startpunt. Verwijten en moraliseren zijn niet op zijn plaats en weinig vruchtbaar. Maar vergezellen betekent niet simpelweg met iemand meelopen. Zoals het verhaal van de Emmaüsgangers duidelijk maakt, roept het gesprek vragen op die om antwoorden vragen. Jezus ging goedmoedig met hen mee en onderrichtte hen vervolgens uitvoerig.

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van het **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres: Postbus 1070
5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

Ook de jongeren van onze tijd zijn zoals de Emmaüsgangers. Geloof me, ze hebben heel wat vragen over ons geloof, ze zijn hongerig en dorstig, niet alleen naar een luisterend oor, maar naar antwoorden van de Kerk.

Apologetiek heeft bij sommigen een negatieve klank, maar het betekent simpelweg argumenten aandragen, de context duiden, richting geven, een en ander in perspectief plaatsen. Is het niet prachtig dat Jezus' apologetische interventie ertoe leidde dat de twee leerlingen uitriepen: "Was het niet hartverwarmend zoals Hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons opende?" Meteen stonden ze op en gingen terug naar Jeruzalem. Onze jongeren zullen hetzelfde voelen als de Kerk met hen meeloopt en hen helder onderricht. Jongeren die ik ontmoet vragen niet zo-zeer om een nieuwe leer, maar veeleer om een overtuigende en geloofwaardige uitleg van controversiële leerstukken van de Kerk. Ik hoop dat de synode nieuwe strategieën weet te vinden die de Kerk in contact met de jongeren weet te brengen en nieuwe manieren om de aloude wegen geloofwaardig te duiden.

+Rob Mutsaerts

Exhortatie Gaudete et exsultate

Gaudete et exsultate

'Gaudete et exsultate' (Verheugt u en juicht). Dit zijn de eerste woorden van de apostolische exhortatie van paus Franciscus over de roeping tot heiligheid in de wereld van vandaag. De door de Nederlandse bisschoppenconferentie geautoriseerde vertaling is nu te bestellen als onderdeel van Kerkelijke Documentatie 2018 nr. 1,

een uitgave die ook de vertaling van enkele andere interessante documenten bevat.

Paus Franciscus wijst er in zijn nieuwste exhortatie op, dat de heiligen niet alleen diegenen zijn die door de Kerk zalig of heilig zijn verklaard, maar ook bijvoorbeeld "ouders die met grote liefde hun kinderen opvoeden, mannen en vrouwen die hard werken om hun familie te onderhouden, de zieken, oudere religieuzen die hun glimlach hebben behouden". Je kunt groeien in heiligheid door kleine gebaren, door geduld te hebben, aandacht, door vriendelijkheid en door af te zien van geroddel. Niet alleen door grote keuzes en bekeering, maar ook door meer volmaakt te doen wat je al deed. De vertaling van de exhortatie is voorzien van een aantal handige bijlagen, zoals een trefwoordenlijst, die het bestuderen ervan gemakkelijker maken.

In de nieuwste uitgave in de serie van Kerkelijke Documentatie is tevens opgenomen het document 'Placuit Deo' (Het heeft God behaagd). Het document dat is uitgegeven door de Congregatie voor de Geloofsleer gaat over enkele aspecten van de christelijke verlossing. Verder staan in deze uitgave enkele boodschappen van paus Franciscus uit 2018 die raken aan het thema 'heiligheid'. Tenslotte wordt bij deze editie ook de 'Gedragscode Pastoraat' geleverd, zoals vastgesteld door de Nederlandse Bisschoppenconferentie op 10 april 2018. De gedragscode is uitneembaar.

Deze uitgave in de serie Kerkelijke Documentatie van het Secretariaat voor het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap (SRKK) in samenwerking met uitgeverij Adveniat, kost € 15,-.

Bestellen kan via bisdom Breda: 076 – 522 34 44, dagelijks tot 12.30 uur of per e-mail: bestel@rkk.nl